

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Qui res.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

lina tra. 2. disp. 408. & aliorum commun.
quòd Prælatus duobus modis alienationi rei Ecclesiastica robur, & auctoritatem præstare possit. Primò, ut ipse sit auctor principalis alienationis, si v. g. Episcopus cum consensu Capituli Cathedralis rem aliquam alienet de mensa sua, vel si inferioris vacantis Ecclesiæ rem constituto defensore cum consensu Capituli, aut Conventus ejusdem Ecclesiæ inferioris alienet *juxta c. 1. eodem tit. in 6.*

Secundò. Ut ipsemet Prælatus non alienet, sed Collegium, aut Rector, vel Prælatus inferioris Ecclesiæ, superior autem Prælatus, videlicet Episcopus alienationi consensum præbeat, qui dici solet *auctoritas*, nam qui consensus absolutè vocari solet in minoribus, seu inferioribus, in superiore vocari solet auctoritas, *secundum Gl. in cit. c. 1. V. tractus.* & videri potest *Molina cit. lo. n. 3.* Discrimina plura sunt inter auctoritatem priore modo, & auctoritatem modo posteriore acceptam. Primò. Auctoritas sive consensus rectoris; qui est auctor alienationis, necessariò intervenit in ipso contractu, quia iste consensus pertinet ad substantiam contractus, at verò auctoritas ac consensus superioris in posteriore casu, postea intervenire potest, sicuti & Capituli consensus, prout ex communiore tradit *Francus cit. c. 1. n. 12.* Secundò. Quòd consensus rectoris, si principalis auctor sit alienationis, debeat esse expressus; at verò si non sit auctor principalis, sed consentire debeat alijs, & ratificare alienationem, videtur sufficere consensus tacitus, qui est cum scientia, & patientia; quæ videtur esse sententia *Innocentij hic*, & sumitur ex regula recepta, si jus non requirat consensum expressum, sufficere tacitum, quia expressi & taciti eadem est vis. Tertio. Si Prælatus superior, v. g. Episcopus, Ecclesiæ sibi subditæ bona ita alienet, ut ipse sit auctor alienationis, tunc si dicta Ecclesia Conventum non habeat, opus est, ut consensus Capituli Cathedralis accedat, prout tradit *Gl. inc. 1. V. tenues. eodem tit. in 6.*

ibidem Francus n. 24. argum. ejus textus. & sumitur ex *Clement. 2. eodem tit.* ubi dicitur, quòd Episcopus Ecclesiæ sibi subditam unire possit interveniente consensu Capituli sui, quasi non posset sine consensu, idque maximè locum habet, si alienatio, vel unio facienda sit in aliam Diocesim, vel ad exemptos. Sin autem non Episcopus, seu Prælatus, Episcopali jurisdictione præditus sit auctor alienationis, sicut Parochus v. g. seu rector Ecclesiæ, non habentis Conventum, tunc opus non est consensu Capituli, quia rector Ecclesiæ, & Conventum non habeat, idem potest, quod alius cum Conventu.

Quæres. Cujus Superioris consensum, seu auctoritatem Prælatus regularis requirere debeat post Conventus sui consensum? Respond. & dico primò. Si Prælatus regularis exemptus non est, Episcopi debet habere consensum in alienationibus. Ita colligitur ex *suprà cit. c. Abbatibus & c. 1. in venditionibus.* & docet *Gl. ab omnibus recepta in summa. causà 12. q. 2.*

Dico secundò. Si Prælatus est exemptus, & immediatè subditus Pontifici, qui ad confirmationem accipit, tunc ejusdem consensum, & auctoritatem postulare debet, uti notat *Gl. recepta in Clement. 1. V. prius. hoc tit.*

Dico tertio. Si Prælatus exemptus Ordinis sui Generalem habeat, tunc ipse Generalis loco Episcopi est, ideòque ejus vel Provinciae juxta cuiusque Ordinis statum consensus requiritur. Prout ex communi docet *Turrecremata super eadem summa. Suar. tom. 4. de religione lib. 2. c. 27.*

CAPITULUM II.

Qui res.

PARAPHRASIS.

Si aliqui res, & bona Ecclesiæ à Regibus accipiant, atque horrendæ cupiditatis impulsu, bona egentium rapiant, irrita est acceptio; & qui acceperunt, à com-
mu-

munione Ecclesie, cuius facultates auferre cupiunt, excludantur.

CAPITULUM III.

Consensus.

SUMMARIUM.

PARAPHRASIS.

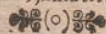
Laicus, quamvis Patronus Ecclesie sit, aut alia dignitate seculari praefulgeat, non potest tamen res Ecclesie conferre, aut donare.

Bona Ecclesie censentur esse pauperum.

Notandum primum. Laicus quacun- que dignitate fulgeat, res Ecclesiasticas conferre, aut donare non potest, cum administratio, & distributio rerum Ecclesie ad Praelatos Ecclesiasticos spectet. Consentit *c. de rebus 22. causa 12. q. 2. & c. in Canoni- bus 9. causa 16. q. 1.* Si quis oblata Deo acceperit, vel dederit praeter Episcopum, id est, sine licentia Episcopi, anathema sit. Alias penas, & censuras latae sententiae leges in *g. generali 13. de electione in 6. & in Con- cilio Lateranensi sub Leone X. sess. 10. §. & cum fructuum.*

Ampliari debet doctrina, ut etiam lo- cum habeat in patrono, sive eo, qui Eccle- siam dotavit, quia post donationem, seu fundationem factam res Ecclesie sunt, ac divini juris, & sub gubernatione, ac juris- dictione Praelatorum, *juxta c. 6. causa 19. q. 1.* ubi ex concilio Toletano 4. *Can. 32.* refertur: noveint conditores basilicarum in rebus, quas eisdem Ecclesijs conferunt, nullam se potestatem habere, sed juxta Canonum instituta, sicuti Ecclesiam; ita & dotem ejus ad ordinationem Episcopi pertinere. Et hoc notari debet propter do- minos Laicos, qui ornamenta, quae loco con- secrato, & cum Episcopi auctoritate erecto donarunt, postea si castrum vendant, ea secum auferunt, quasi propria sint.

Notandum secundum. Bona Ecclesie censentur esse pauperum, ut *hic & in c. ult. causa 16. q. 1.* Dantur enim ministris ad sustentationem eorum necessariam, ita ut quae supersunt, pauperibus distribui debeant, *juxta cit. c. ult.*

Concilium Toletanum 4. *Can. 68.* defini- vit, ut rectores, qui Ecclesijs suis ali- quid relinquunt, vel eisdem praedia, aut familias acquirunt, possint aliquos ex fa- milia, id est, servorum, & ancillarum nu- mero, secundum modum rerum Eccle- siae adjectarum manumittere, sicuti Ca- nones antiqui decreverunt. Ita tamen, ut manumissi cum peculio, & posterita- te sua sub patrocinio Ecclesie permane- ant, atque impositas sibi obsequiales ope- ras, quatenus ipsis possibile est, prose- quantur.

SUMMARIUM.

1. Manumittere potest servum Ecclesie rector, qui sua industria aliquid ac- quisivit Ecclesie.
2. Tenetur tamen, qui sic manumittitur ad operas officiales eidem Ecclesie praestandas.

Notandum primum. Rectori Ecclesie, si quidpiam Ecclesie contulit, aut in- dustria sua acquisivit, remunerationis loco concessum est, ut Ecclesie servum manu- mittere possit. Hinc colligit *Abb. n. 2.* quod Praelatus acquirens bona Ecclesie li- beriùs possit de bonis Ecclesie, etiam do- nando, ex causa justa disponere, quam alius Praelatus, qui res Ecclesie non auxit.

Ampliari debet, quod Praelatus, sive Re- ctor Ecclesie, tamen si nihil ei acquisiverit, possit tamen servos bene meritos manumit- tere, *juxta c. si quos de servis 57. causa 12. q. 2.* Ex quo gradatim colligi potest, quod Praelatus donationes remunerationis mo- deratas, secundum quantitatem meritorum, & utilitatis Ecclesie praestita, facere pos- sit, & promissas exolvere teneatur *argum. c. quicumque 66. eadem q. 2. & L. sed est. 25. §. consult. ff. de petitione hereditatis.*

ubi